

گری سیک عضو پیشین شورای امنیت ملی آمریکا در گفت و گو با خراسان

توافق نهایی سخت و پیچیده اما شدنی است

در گفت و گوهای نهایی باید به این سوال پاسخ داده شود که نیازهای عینی ایران چیست؟

امیر حسین یزدانی پناه

پروفسور گری سیک عضو شورای امنیت ملی دولت آمریکا در دوران ریاست جمهوری جerald فورد، جیمی کارتر و رونالد ریگان (۱۹۷۶ تا ۱۹۸۱) و استاد دانشگاه کلمبیا و تحلیل گر مسائل خاورمیانه است. برخی یکی از حوزه های تخصصی او را تحلیل مسائل مربوط به ایران و منطقه خلیج فارس می دانند. او آن طور که خودش به خراسان می گوید ۲ کتاب و صد ها مقاله درباره انقلاب اسلامی مردم ایران منتشر کرده است. یکی از مهم ترین وجوه شهرت وی درباره ایران انتشار کتابی با عنوان «ا کتبر سورپرایز» درباره تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ است. در مدت سپری شده از توافق هسته ای ژنوی یکی موافقان و مدافعان این توافق بوده و همواره تاکید کرده که هم ایران و هم آمریکا به آن نیاز داشته اند. در مصاحبه پیش رو که به صورت تلفنی انجام شده است خبرنگار خراسان به او کاوی تحلیل های وی درباره برخی وجوه برنامه اقدام مشترک ژنو پرداخته است. گری سیک در این مصاحبه می گوید که اگر روحانی رای نمی آورد دستیابی به این توافق انجام نمی شد و آن را ثمره وجود شرایط در ایران و آمریکای می دانند. به عقیده او مخالفان داخلی توافق ژنو در ایران و آمریکا و نیز برخی متحدان آمریکا در منطقه همچون اسرائیل و عربستان از جمله مهم ترین موانع توافق نهایی هستند. با این حال او گفت و گوی تلفنی ۲ رئیس جمهور آمریکا و ایران که ۵ مهر ۱۳۹۲ در نیویورک انجام شد را سرآغاز روابط دو کشور می داند و آن را نشان دهنده تلاش ها در سطوح بالا برای شنیدن صدای یکدیگر تفسیر می کند. به زعم او دستیابی به توافق نهایی میان ایران و ۵+۱ سخت و پیچیده اما شدنی است. او حتی اعتقاد دارد که در این توافق ایران از برنامه غنی سازی با شرایط خاص بر خوردار خواهد بود. گری سیک در این بین بخشی از نگاه طرف مقابل به توافق جامع را نیز تشریح می کند و می افزاید: «در گفت و گوهای نهایی باید به این سوال پاسخ داده شود که نیازهای عینی ایران چیست و چقدر ساتر بیفوژ نیاز است؟ و...» بدون شک تمام دیدگاههای گری سیک مورد تایید روزنامه خراسان نمی باشد و این گفت و گو در راستای بررسی توافق ژنو و دریافت کامل تری از نگاه های متفاوت به این توافق و چشم انداز آن تقدیم می شود.

به عنوان اولین سوال آقای پروفسور، شما فکر می کنید چه اتفاقاتی سبب شد که پس از سال ها، توافق هسته ای میان ایران و ۵+۱ امضا شود؟

من فکر می کنم ۲ اتفاق افتاد. اولین اتفاق، انتخابات سال ۲۰۱۳ ایران و انتخاب روحانی به عنوان رئیس جمهور و تغییر وزیر خارجه ایران بود. ۲ نفری که در گذشته نشان داده بودند که برای ارتباط با غرب تمایل دارند. همزمان در آمریکا رئیس جمهور اوباما را داریم که در سال های پیشین نشان داده است که به دنبال راه هایی برای ارتباط با ایران است. این دو شرایط، موقعیتی را به وجود آورد که در سال های پیش وجود نداشت. ۲ طرف از این فرصت به عنوان موقعیتی برای ایجاد روابط و تغییر

شرایط نگاه می کردند.

بنابر این شما فکر می کنید اگر روحانی در انتخابات ۲۰۱۳ رای نمی آورد چنین توافقی حاصل نمی شد؟

بله من این طور فکر می کنم. اگر کس دیگری انتخاب می شد این اتفاق نمی افتاد.

در آن صورت تحلیل شما از تنش های میان آمریکا و ایران چه بود؟ آیا تصور می کنید به نبرد نظامی منجر می شد؟

من در حال حاضر فکر می کنم این اتفاق نمی افتد اما در آن صورت تصور می کنم که روابط میان ایران و آمریکا و تنش ها خیلی جدی می شد که آن هم نتیجه مناقشه ای ایران بود. بنا بر این من فکر می کنم این که گفت و گوها آغاز شده است

اتفاق مهمی است. این کار بسیار بهتر از تهدید و جنگ است.

*** سوال بعدی من درباره دورنمای برنامه اقدام مشترک است. شما فکر می کنید که این توافق چقدر قدرت یا توانایی دارد که براساس آن بتوان به توافق نهایی میان ایران و ۵+۱ دست یافت؟**

من فکر می کنم که فرصت به وجود آمده است. این بهترین فرصتی است که ما از زمان پیروزی انقلاب ایران هرگز مانند آن را نداشتیم. فرصتی برای توافق عمومی میان ایران و غرب. این فرصتی است برای ایران که از انزوای خارج شود و به ارتباطات بین المللی بپیوندد. این یک فرصت تاریخی است که باید توسط دوطرف استفاده شود. من فکر نمی کنم که مرحله بعدی گفت